

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของ เรื่องที่ทำการศึกษา

การพัฒนาประเทศไทยมีผลทำให้แบบแผนการบริโภคของคนไทย เปลี่ยนแปลงไป ความต้องการบริโภคอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์เพิ่มสูงขึ้น อันเนื่องมาจากการที่รายได้ของคนไทยโดยเฉลี่ยสูงขึ้น และระสนิยมการบริโภค เปลี่ยนแปลงตามประเทศตะวันตก ในบรรดาเนื้อสัตว์ประเภทต่าง ๆ ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่จะเพิ่มขึ้นรวดเร็วที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะราคาของเนื้อไก่เมื่อทำการเปรียบเทียบกับเนื้อประเภทอื่น ๆ มีแนวโน้มลดลงตลอดระยะเวลา 20 กว่าปี ที่ผ่านมา สาเหตุที่ราคาเนื้อไก่ถูกลง เราคงจะปฏิเสธได้ยากว่าไม่ใช่ผลงานของบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งได้นำเอาพันธุไก่รุ่น ปู่ - ย่า (Grand parent) มาจากต่างประเทศเข้ามาผสมพันธุ์ผลิตไก่รุ่น พ่อ - แม่ (Parent Stock) เพื่อเลี้ยงและผสมพันธุ์ผลิตลูกไก่ที่จะนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงเป็นไก่กระหง หรือไก่เนื้อ ในระยะเลี้ยง 40-55 วัน เมื่อเกษตรกรเห็นว่าการเลี้ยงไก่กระหงใช้เวลาน้อย มีกำไรคุ้มกับต้นทุนการเลี้ยง โดยเฉพาะต้นทุนค่าอาหารสัตว์ เพราะการเลี้ยงไก่กระหงให้อัตรากาแลกเนื้อ สูงกว่าการเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงไก่กระหงจึงแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทำให้ราคาไก่ลดลง และปริมาณการบริโภคเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การเลี้ยงไก่กระหงอาจนับได้ว่ามีความสำคัญอย่างเอกเทศทีเดียว ทั้งนี้เพราะธุรกิจการเลี้ยงไก่ได้โยงใยไปถึงกลุ่มบุคคลในสังคมมากมาย นับตั้งแต่กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เอง กลุ่มผู้ผลิตอาหารสัตว์ กลุ่มผู้ผลิตพืชที่เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ตลอดจนกลุ่มผู้บริโภคทั้งหมดในประเทศ ความสำคัญดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากเนื้อสัตว์เป็นแหล่งโปรตีนที่สำคัญของมนุษย์ การผลิตโปรตีนจากเนื้อสัตว์เป็นการก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Value - Added) ให้กับพืชวัตถุดิบ และมูลค่าเพิ่มเหล่านี้เองได้แปรเปลี่ยนให้เป็นรายได้ต่อผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ผลิตอาหารสัตว์ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ การก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่นนี้นับว่าเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพทางหนึ่ง และไก่ก็นับว่าเป็นอาหารโปรตีนที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมจากคนไทยโดยมีความต้องการบริโภคเพิ่มมากขึ้น เป็นอันดับสองรองจากสุกร

เมื่อการเลี้ยงไก่กระหงเป็นแบบการค้ามากขึ้น ผู้เลี้ยงไก่ก็ย่อมจะมีการลงทุนโดยหวัง

ได้รับผลตอบแทนเป็นกำไรจากการลงทุนสูงขึ้น และขนาดของการลงทุนนั้นก็แตกต่างกันออกไป โดยที่กำไร หรือขาดทุนนั้นอยู่ที่ตัวแปร 2 ตัวเท่านั้น คือ.-

- 1) ราคาของสัตว์ที่เลี้ยง
- 2) ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์

เราจะเห็นได้ว่า ราคาของไก่กระหงที่เลี้ยงก็ตี ราคาของลูกไก่ ตลอดจนราคา อาหารสัตว์นั้น เป็นต้นทุนที่ผันแปรไปตามสภาวะของตลาดในขณะนั้น ๆ โดยมีความสัมพันธ์ อย่างเกี่ยวเนื่องกับหลัก Demand and Supply ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ แต่สิ่งหนึ่งที่เป็น ต้นทุนที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถควบคุม และลดความผันแปรลงได้ ก็คือ ต้นทุนอันเกิดจากการ สูญเสียจากการระบาดของโรคในไก่กระหง โดยเฉพาะโรคที่มีเชื้อแพร่กระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณโรง เรือนทำให้ง่ายต่อการที่จะรับ เชื้อ แต่ยากที่เราจะควบคุม หรือกำจัด เชื้อนั้นให้หมดสิ้นไป โรคนั้นคือ โรคบิด (Coccidiosis) ทั้งนี้เพราะลูกไก่กระหงจะถูกเลี้ยงนับแต่วันแรกเกิดจนถึงวันส่งสู่โรงฆ่าชำแหละนั้น บนพื้นโรงเรือน ซึ่งประกอบด้วย ดิน วัสดุรองพื้น จะมีเชื้อของ โรคบิดกระจายอยู่เต็มตลอดเวลา และพร้อมที่จะออกฤทธิ์แพร่เชื้อให้ระบาดออกไป ถึงแม้จะมี การบริหารฟาร์ม (Farm Management) ที่ดีเพียงใดก็ตาม โอกาสที่ไก่กระหงจะได้รับ เชื้อโรค บิดก็ยังคงมีแนวโน้มสูงอยู่ดี ซึ่งโรคบิดนี้เป็นโรคที่สามารถก่อให้เกิดความเสียหายได้อย่างมากมาย และรุนแรงแก่อุตสาหกรรมไก่กระหงตามแต่ชนิดของ เชื้อบิดที่แพร่กระจายอยู่ ดังจะกล่าวโดย ละเอียดในบทต่อไป ดังนั้นเพื่อที่เกษตรกรจะไม่ต้องเผชิญกับปัญหาความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับไก่ กระหงที่เลี้ยง จากโรคบิดก็สามารถควบคุมป้องกันได้โดยการใช้ตัวยากัน เชื้อบิดผสมลงในอาหาร สำหรับไก่กระหงในระดับปริมาณกำหนดที่เหมาะสม เพื่อให้ตัวยากัน เชื้อบิดส่งผลออกฤทธิ์ต่อ เชื้อ บิดนั้นก่อนจะก่อปัญหาขึ้น ซึ่งถ้าหากเกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูปจากทางบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ บริษัทผลิตอาหารสัตว์ก็จะเป็นผู้เลือกใช้ตัวยากัน เชื้อบิดผสมลงในอาหารสำเร็จสำหรับไก่กระหง ซึ่งเกษตรกรสามารถใช้เลี้ยงไก่กระหงได้ทันทีเลย แต่ถ้าหากผู้เลี้ยงทำการผสมอาหารเองก็ จำต้องพิจารณาตัวยากัน เชื้อบิดมาผสมลงในอาหารไก่กระหงที่เตรียมขึ้นเอง ปัจจุบันพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระหงจำนวนถึง ๑๘ เปอร์เซ็นต์ นิยมใช้อาหารผสมสำเร็จรูปจากบริษัทแทน การผสมอาหารใช้เอง เนื่องจากสะดวก และได้คุณค่าของอาหารสมบูรณ์ แม้จะมีราคาค่อนข้างสูง แต่ก็ได้รับบริการทางด้านเทคนิค และอื่น ๆ จากบริษัทผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป

การศึกษาถึงการใช้ตัวยากัน เชื้อบิดในอาหารผสมสำเร็จสำหรับอุตสาหกรรมไก่กระหง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และเป็นมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้เขียนเลือกตัดสินใจหาการศึกษาเรื่องนี้

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อแบบการค้า

2520 - 2527

พ.ศ.	จำนวน (ล้านตัว)	*
2520	147	Na
2521	157	106.8
2522	190	121.0
2523	211	111.1
2524	248	117.5
2525	279	112.5
2526	317	113.6
2527	360	113.6

ที่มา : ฝ่ายเศรษฐกิจการผลิตปศุสัตว์ กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร "ไก่เนื้อ"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาถึงอุตสาหกรรมเลี้ยงไก่กระทงในประเทศไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
2. ศึกษาถึงอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ที่มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอุตสาหกรรมไก่กระทง
3. ศึกษาการดำเนินงานทางการตลาด กลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทผู้นำเข้าด้วยกัน เชื้อบิตชั้นนำในประเทศไทย
4. ศึกษาถึงสภาพการแข่งขันของธุรกิจด้วยกัน เชื้อบิตที่นำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ
5. ศึกษาถึงแนวโน้มปริมาณการใช้ด้วยกัน เชื้อบิตในอุตสาหกรรมไก่กระทงในอนาคต

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษารวิจัย

1. ได้ทราบถึงธุรกิจอุตสาหกรรมไก่กระทงและอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสมสำเร็จ
2. ได้เรียนรู้ถึงหลักการดำเนินงานทางการตลาด
3. ได้ทราบถึงผลกระทบทางสถานะเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการตลาด
4. ได้ทราบถึงการแข่งขัน นโยบาย และกลยุทธ์แข่งขันทางการตลาด
5. ได้ทราบถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

แนวเหตุผล ทฤษฎีที่สำคัญ หรือสมมติฐาน

1. คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนความช่วยเหลือทางเทคนิคมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค
2. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ และราคาของด้วยกัน เชื้อบิต มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค
3. แนวโน้มการใช้ด้วยกัน เชื้อบิตในอุตสาหกรรมไก่กระทงมีปริมาณสูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะจัดขอบเขตเฉพาะการใช้ตัวยาเกินเชื่อบิดในอุตสาหกรรมไก่กระตัง (Broiler Industry) ในประเทศไทย โดยจะเน้นพิจารณาถึงอาหารผสมสำเร็จรูปสำหรับไก่กระตัง จากบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์

วิธีการและขั้นตอนในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าและวิจัยในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ข้อมูลที่ใช้ได้มาจากการรวบรวมจาก

1. ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (PRIMARY DATA)
2. ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (SECONDARY DATA)

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (PRIMARY DATA) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่กระตังในประเทศไทย และการตลาดของตัวยาเกินเชื่อบิด อันได้แก่

- ก. ผู้จัดการฝ่ายขาย หรือการตลาดของบริษัทผู้นำเข้า ซึ่งตัวยาเกินเชื่อบิดยี่ห้อ ต่าง ๆ
- ข. บรรดานักวิชาการอาหารสัตว์ของบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป ซึ่งเป็นผู้เลือกใช้ตัวยาเกินเชื่อบิด

ค. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระตัง ซึ่งเป็นผู้ใช้ตัวยาเกินเชื่อบิดขั้นสุดท้ายจริง ๆ

และข้อมูลที่ใช้ในการสอบถาม (QUESTIONNAIRE) นั้นแบ่งออกได้เป็น

- 1.1 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
- 1.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไก่กระตัง และสภาพแวดล้อม
- 1.3 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้ตัวยาเกินเชื่อบิด ในอุตสาหกรรมไก่กระตัง เพื่อป้องกันโรคบิด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (SECONDARY DATA) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมรายละเอียดจากรายงาน เอกสาร บทความ หนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้จากหลายแหล่ง เช่น

2.1 จากหน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในรูปของข้อมูลสถิติ และเอกสารข่าวสารความรู้

2.2 จากเอกสารจากของบริษัทผู้นำเข้า/ตัวแทนจำหน่ายตัวยาเกินเชื่อบิดที่สำคัญ ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชน เช่น ธนาคาร กสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ

2.3 จากหนังสือเกี่ยวกับการตลาด ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ